

Onder vaders vleugels

Arie Pieters

Onder vaders vleugels

Arie Pieters

Schrijver: Arie A. Pieters
Omslagontwerp: Arie A. Pieters
Foto's/fotografie: Arie A. Pieters
Foto pagina nr.145: Kathleen Gable †
ISBN: 9789462546578
Uitgegeven door: Mijnbestseller.nl
Print: Printforce, Alphen a/d Rijn
Copyright: Arie A. Pieters, 2018 ©

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Op weg naar zelfstandigheid
3. Het toevluchtsoord
4. Onder vaders vleugels
5. De 'commissie stiekem'
6. Onze eigen regels
7. The boys are back in town!
8. Een tweede kans voor kleine zus
9. Wie durft te kiezen...
10. Clark Gable & Carole Lombard
11. Nuttige adressen

1. Inleiding

Angstig en gespannen naar boven kijken... Niet naar een roofvogel die overvliegt, maar de lucht afspeuren naar je eigen ouders, want de tijd om het vertrouwde territorium te gaan verlaten is na zo'n elf maanden aangebroken. Eerst 'vragen' ze dringend, doch nog enigszins vriendelijk of je wilt vertrekken, maar als je na enkele weken niet op weg bent om een eigen leven te gaan lijden kan dat 'vriendelijk doch dringend vragen' weleens omslaan in 'onvriendelijk gebieden'...! Maar wat als je eigenlijk een brekebeen bent met nog de nodige fysieke ongemakken? Hoe moet het dan verder...?! In de natuur is toch gaan plaats voor zwakkelingen...? Verhalen van die strekking zie je tenslotte steeds weer voorbij komen in natuurfilms en natuurdocumentaires. Maar zijn er misschien uitzonderingen mogelijk op die regel? Daar gaat dit boek in elk geval een antwoord op geven.

Maar voor wie de eerste drie boeken over 'mijn' dynamische kraaienechtpaar niet heeft gelezen eerst nog even een korte inleiding. In de boeken '*A life in black & white*', '*Kraaienland*' en '*Uitgevlogen*' beschrijf ik hun dagelijkse belevenissen met alle daarbij horende ups & downs. In totaal omvatten die drie boeken een periode van meer dan 2,5 jaar dagelijks volgen. En dat dagelijks volgen is letterlijk elke dag minimaal twee keer langs gaan bij Clark en Carole, zoals ik het dynamische duo heb genoemd. (Vernoemd naar het beroemdste echtpaar uit de tijd van de klassieke zwart-wit film: Clark Gable en Carole Lombard.) Hun territorium bevindt zich aan de andere kant van het dorp 's-Gravendeel, mijn woonplaats, dus dat betekent elke keer met de benenwage en soms ook met de echte wagen richting hun leefgebied gaan.

'De heer des huizes' en zijn biograaf, zoals ik mijzelf voor het gemak maar zal omschrijven, kennen elkaar al vanaf het jaar 2006. Toen liep hij als jonge vogel vaak rond in de voortuin van het plaatselijke zorgcentrum, waar ik als vrijwilliger voor de kunstcommissie (een klein groepje mensen dat voor een aangename en kunstzinnige 'aankleding' van de muren in het verzorgingshuis zorgde) heel regelmatig 'over de vloer' kwam. Langzaam maar zeker was hij aan mijn aanwezigheid gewend geraakt en uiteindelijk zou ik hem daar en vlakbij de begraafplaats, die ook binnen het territorium valt van zijn ouders vaak tegenkomen. De begraafplaats en het verzorgingshuis lagen dichtbij elkaar en de voortuin van het verzorgingshuis was één van zijn geliefde stekkie's om voedsel te zoeken. Ruim een jaar lang dook hij daar regelmatig op en als ik hem zag lopen nam ik altijd even de tijd om hem dan rustig te observeren.

Langzaam maar zeker won ik zijn vertrouwen en uiteindelijk lukte het mij ook om hem enkele keren redelijk goed op de foto te zetten. En dat was iets waar ik op dat moment behoorlijk blij mee was, want de kraaien die ik in de polder en in het natuurgebied Groot Koninkrijk tegenkwam voelden niet bepaald de behoefte om even als 'model' te fungeren: Zodra ze zien dat je stopt met de auto of fiets zijn ze letterlijk gevlogen! Tenzij je camera over een telelens van een meer dan gemiddeld formaat beschikt, is een goede kraaienfoto maken dan een kansloze missie. En het kraaienpaar dat zijn territorium heeft in de wijk waar ik woon is ook niet bijster gesteld op de aanwezigheid van mensen. Kortom, na een lange lijst met mislukte pogingen om een fatsoenlijke foto van een zwarte kraai te schieten, was mij dat eindelijk gelukt dankzij deze vriendelijke jonge kraai. Maar aan alles komt een einde. In de loop van 2007 was hij ineens verdwenen....

Maar zo soms helpt gelukkig het toeval een beetje en enkele jaren later vonden we elkaar weer terug. En de vraag of het mogelijk is dat het toeval een handje helpt, of dat dit juist een feitelijke onmogelijkheid is en je het dan eigenlijk geen toeval meer mag noemen laat ik graag rusten. Daar kan men zonder veel moeite meerdere bomen over opzetten. Het belangrijkste is dat wij elkaar weer terugvonden. De wijze waarop dat destijds gebeurde is al uitgebreid beschreven in het eerste boek: '*A life in black & white*'. Daarna maakte ik uiteraard kennis met de wederhelft van mijn gevleugelde vriend: Een fraaie, strak in het verenpak zittende kraaiendame. En in 2015 kon ik voor het eerst van heel dichtbij het opgroeien én de opvoeding van twee kraaienjongen meemaken. Dat was in alle opzichten een geweldige ervaring! Dankzij de band die ik inmiddels had opgebouwd met Clark en Carole kon ik de jongen heel dicht benaderen en ook fotograferen, zelfs vanaf het moment dat ze uit het nest waren gekomen en soms onbeholpen rondliepen (en struikelden) in de omgeving van het ouderlijk nest.

Eerlijk gezegd had ik na het tweede boek wel gedacht dat ik zo'n beetje alles wat interessant was aan het dagelijkse leven van een kraaiengezin had beschreven, maar dat bleek dus een enorme vergissing. Daar kwam ik al achter toen ik bezig was met het prille begin van boek nummer drie: '*Uitgevlogen*'. Na het verschijnen van dat laatste boek heb ik mij ook voorgenomen om alles, wat ook maar enigszins de moeite waard is vroeger of later weer in boekvorm uit te gaan brengen en dat 'vroeger' is bij deze met '*Onder vaders vleugels*' al een feit geworden. Het dagelijks volgen van deze unieke vogels blijft voor mij nog steeds een voortdurende 'ontdekkingsreis'. Een 'reis' die telkens weer verrassende wendingen neemt...

*Clark: Grootmoedige, slimme, zorgzame, maar als het moet ook strijdbare 'heer des huizes'.

2. Op weg naar zelfstandigheid

Begin 2016 waren de beide jongen van 2015 uiteindelijk vertrokken uit 'Kraaienland', zoals ik het territorium van mijn dynamische kraaienpaar was gaan noemen. Toen ze ruim tien maanden oud waren hadden vader en moeder hen duidelijk gemaakt dat ze nu niet meer welkom waren in de directe omgeving van het nest. Binnenkort zou de tijd aanbreken dat er nieuwe monden, of snavels in dit geval moesten worden gevoed. En dan is het in zo'n relatief klein gebied natuurlijk niet erg handig als er nog twee volwassen kraaien mee profiteren van het voedselaanbod. Zeker niet van alle voedsel wat in de naaste omgeving van het nest kan worden gevonden. De twee witte veders, zo noemde ik het jonge duo vanwege de witte veren in met name hun vleugels, was dringend verzocht om hun heil te zoeken in het 'tweede deel' van het territorium. Met gepaste tegenzin hadden ze zich uiteindelijk geschikt in hun lot, maar de eerste weken na hun 'verbanning' kwam ik ze nog regelmatig tegen in 'de tweede helft' van 'Kraaienland'. Het terrein rondom het nest was nu verboden gebied geworden en eenzelfde lot was de beide jongen van de noordelijke burens van Clark en Carole ten deel gevallen. Ook die zaten, soms nog ietwat beteuterd, vanuit de verte te kijken naar wat vader en moeder allemaal uitspookten. En vermoedelijk vroegen ook zij zich af waarom ze niet meer welkom waren in de buurt van hun ouderlijk nest...? De witte veders kwam ik de eerste twee weken nadat ze vertrokken waren vaak tegen als ik via de Kildijk (het territorium van Clark en Carole grenst aan de rivier de Dordtse Kil) richting 'Kraaienland' liep. Ik nam voor het duo standaard een extra portie walnoten mee en ongetwijfeld mede daarom was de begroeting altijd allerhartelijkst.

Zo'n portie noten hadden ze al leren waarderen toen ze nog 'gewoon' bij hun ouders woonden. 'En dan is het toch aardig van de biograaf dat hij ons niet vergeten is.' Zo zal het jonge tweetal ongetwijfeld hebben geredeneerd. Maar na verloop van tijd werd duidelijk dat rondhangen aan de rand van het ouderlijk territorium toch niet erg bevredigend was. Na drie weken gebeurde het ook regelmatig dat ze niet meer samen waren en niet lang daarna verdwenen ze helaas letterlijk uit beeld. Erg jammer, want heel graag was ik de witte veders ook van dichtbij blijven volgen. Niet alleen om nog meer feiten en kraaienweetjes op te kunnen tekenen, maar vooral omdat ik ondertussen heel veel mee had gemaakt met het duo. Ik troostte mij met de gedachte dat ze mogelijk (net als hun vader) ergens anders in het dorp of in de nabije omgeving van 's-Gravendeel een partner én een eigen territorium zouden vinden. En mocht ik ze dan ooit weer een keer tegen het bevederde lijf lopen dan maar hopen dat ze mij, net als hun vader enkele jaren geleden, weer zouden herkennen: 'Verhip! Daar heb je warempel die aardige biograaf van mijn ouders, die altijd noten en andere snacks bij zich had.' Iets in die geest dus... Tenslotte weet ik nu hoe dat werkt bij kraaien. Ook al ziet zo'n mens niet meteen wie jij bent, dan kan je hem dat altijd nog proberen duidelijk te maken door een heel verhaal af te steken en rustig te blijven zitten als hij dichterbij komt. Zo was de hernieuwde kennismaking met Clark ook verlopen. Pas later ontdekte ik toen dat ik met een 'oude bekende' van doen had, die mij bijna drie jaar niet had gezien... Maar goed, dat was voor wat betreft de witte veders nog toekomstmuziek. Zij moesten nu in hun eentje, of samen met andere jongelingen aan de rand van het dorp zien te overleven. Geen gemakkelijke opgave, want een aanzienlijk deel van de jonge kraaien haalt hun eerste verjaardag niet...

Nog even ter verduidelijking, voor degenen die 'nieuw' zijn in 'Kraaienland': Kraaien doen bij ons mensen aan 'gezichts-herkenning' en dus zoeken ze stevast oogcontact, ook met bekenden, om te kijken met wie ze precies hebben te maken. Het maakt niet uit welke kleding je draagt, ze zien al vanuit de verte aan je gezicht wie er aan komt lopen. En de jongen leren dat 'kunstje' uiteraard al snel van hun ouders, zoals ze overigens vrijwel alles van hun ouders moeten leren. Ook dat is trouwens een opmerkelijke overeenkomst die kraaien met ons mensen gemeen hebben. Maar na een klein jaar hebben hun ouders ze alles geleerd wat nodig is om zich als volwassen zwarte kraai te kunnen redden en dan moeten de jongen op weg om een eigen leefgebied te zoeken. Hier in de regio wil dat zeggen dat ze dus in eerste instantie meestal 'aanschuiven' bij andere jonge kraaien, die aan de randen van de polders rondhangen in kleine groepjes.

Ondertussen zijn we aanbeland in maart 2017 en het is nu wel duidelijk aan het worden dat Clark en Carole langzaam maar zeker vinden dat de beide jongen van 2016 moeten gaan vertrekken naar de tweede helft van 'Kraaienland'. 'Kleine zus' en 'grote broer', zoals ik de twee witte veders van dat jaar had genoemd, waren nu volwassen kraaien geworden. Zij waren de beide overlevenden van een nest dat oorspronkelijk vier jonge kraaien telde. En een groter verschil in karakter en ook in uiterlijk was bijna niet denkbaar. Dit jonge duo verschilde van elkaar als dag en nacht! Het mannetje was zelfs toen ze nog maar net uit het nest waren al de grootste van het clubje. Kleine zus was fysiek de minste en ook qua gedrag was ze een tegenpool van haar letterlijk 'grote broer': Bedeesd, altijd de laatste die op de hapjes en noten afkwam en ze liet bijna altijd het eetbaars voor haar snavel wegkapen door stoere broer.

'Bedeesd' wilde overigens niet zeggen dat ze zich niet liet benaderen door de biograaf. Het was eerder het tegenovergestelde bij kleine zus. Ik kon haar ook na elf maanden nog steeds tot op enkele decimeters naderen. Vooral op een klein, betonnen paaltje, ooit door het waterschap in de Kildijk 'geplant' zat ze vaak op haar gemak. Als vader en moeder en grote broer er met de eerste noten vandoor waren, probeerde zij, in wat ik het beste kan omschrijven als betrekkelijke rust, haar portie voorgekraakte noten en enkele kattenbrokjes te nuttigen. Maar zoals gezegd, de rust was betrekkelijk, want meestal kwam er al snel een groepje kauwtjes aanzetten. Die wilden natuurlijk ook meeprofiteren van wat gratis snacks. En op die momenten begon het ook steeds meer tot mij door te dringen dat kleine zus echt 'anders' was. De kauwtjes, die razendsnel probeerden er met hele of halve noten vandoor ten gaan, werden door haar niet 'getrakteerd' op een agressieve reactie, zoals je zou mogen verwachten bij een nu toch volwassen kraai. Nee, wat in zo'n geval volgde waren dezelfde, ietwat klagelijke kreetjes, die zij ook slaakte als grote broer weer eens een noot voor haar neus had weggegrist. En bijna altijd moesten moeder (zij meestal als eerste) en vader dan te hulp schieten om de opdringerige kauwtjes te verjagen. Dat gebeurde dus ook in dit geval. Carole had vanuit haar ooghoeken gezien dat de kauwenclub 'Kraaienland' binnen was gevallen en onderbrak het verstoppertje** van haar walnoot onmiddellijk! Meteen volgde de bekende kreet, die zij standaard gebruikte om kauwtjes duidelijk te maken dat hun aanwezigheid niet gewenst was. Een duikvlucht en een korte achtervolging volgde, maar toch slaagde één van de kauwen er nog in om snel een walnoot mee te nemen. Dat tot hoorbaar ongenoegen van kleine zus. Opnieuw volgden de klagelijke kreetjes, terwijl ze beteuterd naar de resterende noten keek.

Daarna keek ze weer naar mij, alsof ze wilde zeggen: 'Zie je dat nou?!? Maar dat mag toch helemaal niet..! Dat zijn toch mijn noten?' Moeder was er ondertussen in geslaagd om drie van de vier kauwtjes te verjagen. De vierde was met de door hem bemachtigde walnoot een andere kant opgevlogen en was al uit het zicht verdwenen met zijn buit. Gelukkig begon kleine zus nu te eten van één van de walnoot helften, want eindeloos treuren om een 'gestolen' walnoot was geen optie met grote broer alweer op de terugweg van zijn eigen 'hoe snel kan ik een noot verstoppen' actie.

**Kraaien denken altijd aan 'later', voor wat voedsel betreft. Daarom eten ze slechts een klein deel van de walnoten die ze van mij krijgen of die ze in de herfst ophalen onder de oude notenboom, die binnen hun territorium staat meteen op. De meesten worden keurig verstoppt. Enkele in dakgoten, anderen tussen spleten van de hoger gelegen rijen basaltkeien bij de rivieroever. Maar verreweg de meesten verdwijnen ergens onder proppen dor gras in het grasveld of het dijktafblad. Is er een keer geen dor, gemaaid gras op voorraad, om de noten goed af te dekken dan trekken ze zelf een prop gras uit de grond en dekken daarmee de noot toe. Maar daar blijft het niet bij. Je moet je noten natuurlijk wel weer terug kunnen vinden... De noten in dakgoten en tussen basaltkeien weten ze feilloos op te sporen, maar bij de noten die in het gras worden verstoppt brengen ze vrijwel altijd nog even een 'merkteken' aan. Dat is vaak een afgevalen boomblad, een klein takje, of de rommel die wij mensen hebben achtergelaten: Een lucifer, een stukje van een rietje of iets anders in die geest. En zo kan je dus je noten weer vinden. Al na enkele maanden verstaan ook de jongen dit 'kunstje'.

*Kleine zus op haar favoriete stekkie: Bovenop een betonnen paaltje dat ooit door het waterschap is geplaatst. Vaak zat ze dan in alle rust te kijken wat de biograaf toch allemaal aan het uitspoken was met dat rare zwarte kastje. En ondertussen hield ze ook in de gaten wat vader en moeder en haar grote broer aan het doen waren. Ook toen ze eenmaal volwassen was bleef 'onze' zus vooral 'lief en aandoenlijk'. Poseren kon en kan ze als de beste. Aan de fotocamera was ze heel snel gewend en in haar beleving hoorde kijken naar dat af en toe omhoog gestoken zwarte kastje er nu eenmaal bij. Bij droog en zonnig weer kon ze soms gerust een kwartier op haar favoriete paaltje blijven zitten. Tenslotte had ze vanaf daar (het paaltje staat bovenop een dijk) ook nog eens een prima overzicht op de rest van haar wereldje.